

Kansainvälinen sosialidemokratia ja taloudellinen internationali tähtää järjestämään työläiset kansainvälisesti niiden työskennellessä kotimaassaan tai siirtolaisina muualla, se on, yleensä kansainvälisillä työvoimamarkkinoilla, joilla sen hinta lopullisesti noteerataan ja niin se saattaa työläiset tässäkin kysymyksessä kapitalismin kanssa vastakkain siellä, missä tämä kysymys voi paraiten ja yleensä tulla ratkaistuksi. "Kiinan muuri"

on liian vanha ja matala, että sellaisen pystyttäminen voisi jonkun maan työvoiman tai minkään muun tavaran eristää kansainvälisistä markkinoista itsenäiseksi, niistä riippumattomaksi. Sosialismi ei haaveksi Kiinan muureja Yhdysvaltain paremmin kuin minkään muunkaan maan ympäri, vaan sen, ei vain agitatsioonilauseena, vaan tieteellispätevänä sotahuutona: "Kaikkein maiden työläiset yhtykää!" Leo Laukki.



Sivistyksen luulottelu

Kirj. Bernard Shaw

Edistyksen harhaluulo ei lopultakaan vaadi kovin suurta teräväjärkeisyyttä. Me luemme satiireja, joita isiemme aikalaiset ovat kirjottaneet; ja me otaksumme — tavallisesti aivan väärin —, että ne epäkohdat, joita he paljastavat, kuuluvat jo menneisyyteen. Ja me näemme myökin, että huutavat epäkohdat usein korjautuvat valtiollisen vallan siirtyessä sortajilta sorretuille. Vapaamieliset antavat köyhille äänioikeuden siinä mielessä, että nämä taas vuorostaan äänestäisivät vapauttajiaan. Heidän toivomuksensa ei toteudu mutta köyhän miehen velkavankuus loppuu. Tehdaslakeja syntyy estämään työntekoa nälkäpalkoilla. Koulunkäynti tehdään vapaaksi ja pakolliseksi. Terveystoissäädöksiä enennetään. Julkisesti ryhdytään parantamaan köyhien asunto-oloja. Paljasjalkaiset saavat saappaita, ryysyiset kerjäläiset vähenevät. Ja kylpyhuoneita ja pianoja, siistejä kesäpukuja ja tärkkikauluksia saavat monet niis-

tä, jotka ennen repaleisessa takissa, likaisessa kaulahuivissa, "roskaväkenä" soittivat huuliharppua tai vetoharmonikkaa. Toiset näistä muutoksista ovat voittoja, toiset tappioita. Toiset eivät ole muutoksia lainkaan — ovat ainoastaan rahan aikaansaamia muutoksia. Kuitenkin synnyttävät ne alituisen kehityksen ja edistyksen harhaluulon ja lukevat luokat vetävät siitä sen johtopäätöksen, että edelliset Viktorian aikakauden epäkohdat nykyään ovat olemassa ainoastaan Dickhensin hauskoissa novelleissa. Mutta niinpian kuin me etsimme parannusta, joka olisi luonteen eikä rahan ansio, hallitsemistaidon eikä etujen tai kapinan ansio, niin me petyimme. Me esimerkiksi muistelimme Krimin sodan aikana ilmitullutta huonoa hallintoa ja kykenemättömyyttä menneinä olosuhteina, kunnes Etelä-Afrikan sota osotti meille, että kansa ja sotaministeristö ei ollut oppinut eikä unohtanut mitään. Tuskin olimme toipuneet tämän huomion aikaan-

saamasta hedelmättömästä tuskatumisesta, kun saimme kuulla, että erään parhaimman rykmenttimme upseeriklubissa oli myöskin piiskauskлубi, jonka esimiehenä oli vanhin upseeri. Tämä huomio herätti hieman suuttumusta, kun tuon koulupoikamaisen urheilun yksityiskohdat tulivat ilmi, mutta kukaan ei hämmästynyt siitä, että meidän ensimmäisillä ritarillisuuden edustajilla oli niin vähän käsitystä miehen kunnia- ja hyveistä, persoonallisesta rohkeudesta ja oman arvon tunnosta. Olimme edellyttäneet, että salainen ilmiantojärjestelmä ja epäjumalanpalvelus siviiliasioissa, jotka olivat saaneet Kaarle I arvioimaan puritaanikapinan 17 vuosisadalla liian aliarvoiseksi, jo aikoja sitten olisivat voitettut. Mutta ne tarvitsivatkin vain suosiollisia olosuhteita uudelleen herätäkseen eloon ja korvatakseen menetetyn kunnioituksen sa yhä suuremmalla halveksumisella. Olemme taas joutuneet kiistelemään aineen muuttumisesta (transsubstantiationi), juuri hetkenä, jolloin keksintö suuresta yliherruudesta sukutapana vei meiltä viimeisenkin verukkeen sen uskon suhteen, että meidän julkiset uskonnolliset juhlamenot pääasiallisissa paikoissa poikkesivat raakalaisten juhlamenoista. Kristinuskon oppi rangaistuksen hyödyttömyydestä ja koston jumalattomuudesta ei ole, huolimatta keskinertaisuudesta järkevyydestään, saanut ainoankaan kansakunnan tunnustusta. Kristillisyyden ei ole joukoille muuta kuin kiihoittava julkinen toimitus, jonka varjossa saa toimeenpanna toisia toimituksia.

Kristillisyyden nimessä me varastamme minuutti minuutilta kymmenen vuotta varkaan elämästä hiipivässä lohdutuksettomuus-

dessa ja alennustilassa uudenaikaisesti parannetuissa vankiloissamme yhtä hyvällä omallatunnolla kuin Laud leikkasi korvat Bastwickiltä ja Burtonilta. Me ruhoimme ja silvoimme aivan samoin kuin 200 vuotta sitten silvoimme ja haudasta esille kaivoimme Cromwellin luut. Me vaadimme kiinalaisten boksari-ruhtinaitten mestausta, kuten jokainen raakalainenkin olisi tehnyt, ja meidän armeija- ja laivastolähetystömme joiden tehtävänä on murhata, polttaa ja hävittää heimokuntia ja kyliä, siitä syystä, että joku oli koputtanut jotakuta englantilaista kuolettavasti päähän, kuuluvat niin itsestään ymmärrettävästi kuninkaalliseen hallitukseemme, etteivät nämä rankaisuretket herätä senkään vertaa sääliä, kuin tulee jokaisen rikollisen osaksi. Kiduttamisen käyttämistä tunnustusten esillesaamiseksi pidetään pimeän keskiajan perintönä; mutta näitä rivejä kirjottaessani tuomitsi eräs englantilainen tuomari vääränrahantekijän 20 vuodeksi kuritushuoneeseen, sillä nimenomaisella huomautuksella, että tuomio pannaan kokonaisuudessaan käytäntöön, ellei tuomittu tunnusta mihin hän on piilottanut väärentämänsä setelit. Ja sen johdosta ei sanota mitään, eikä sen sähkösanomakaan johdosta, joka tuli sotänäyttämöltä Somalimaasta kertoen, että eräs vanki teki tärkeitä tunnustuksia "rangaistuksen alaisena". Vaikkapa nuo tiedot olisivat väärinkin, todistaa jo yksin se tosiasiakkin, että ne otetaan vastaan ilman vastalauseita aivan luonnollisina ja oikeina tapahtumina, että me olemme aivan yhtä valmiita turvautumaan kidutukseen kuin Bacon aikoinaan. Mitä kostonhimon julmuuteen tulee, niin osottaa

eräs tapaus Etelä-Afrikkalaisessa sodassa, jolloin erään vangitun omaiset ja ystävät pakotettiin olemaan läsnä hänen teloituksessaan, sellaista mielen ja luonteen alhaisuutta, että se tuskin vielä oikeuttaa meitä tuntemaan ylemmyyttä Edward III rinnalla, tämän luopuessa Calais'ta. Ja kansanvaltainen amerikkalainen upseeri harjoitti kidutusta Philippiineillä samoin kuin ylimyksellinen englantilainen upseeri Etelä-Afrikassa. Tapaukset valkoisten miesten retkillä Afrikassa, kun he läksivät etsimään norsunluuta, kultaa, timanttia ja urheilua osottavat, että nykyaikainen europalainen yhä on sama petoeläin, joka ennenmuinoin läksi valloittamaan uusia maailmoita Aleksanterin, Antoniuksen ja Pizerron johdolla. Parlamentit ja kunnallisneuvostot ovat samallaisia kuin ennen, jolloin Cromwell ne kukisti ja Dickens niitä pilkkausi. Kansanvaltainen politikoitsija on aivan samallinen, joksi Plato hänet kuvasi; lääkäri on yhä sama herkkäuskoinen petturi ja hävitön tieteellinen narri, jota Molière ivasi; koulunopettaja parhaimmassa tapauksessa turhantarkka lasten leipoja ja pahimmassa tapauksessa piiskanarri; rehelliset ihmiset pelkäävät sovinto-oikeuksia enemmän kuin oikeusjuttuja; hyväntekijä elää yhä vieläkin kurjuuden loiseläimenä, kuten lääkäri sairauden; pappisoveluuden ihmetyöt eivät nyt ole vähemmän huijarimaisia ja vahingollisia, vaikka niitä nyt nimitetään tieteellisiksi kokeiksi ja niitä tekemässä on professoreita; taikatemput nykyisessä muodossaan patenttilääkeinä, estävinä ruiskutuksina leviävät kaikkialle; tilanomistaja, joka ei enää ole kyllin maltava asettaakseen ihmisloukkuja, rakentaa

nyt piikkilanka-aitoja; nykyaikainen herrasmies, joka on liian laiska voidellakseen punavärillä kasvonsa urhoollisuuden merkiksi, antaa pesijättärensä voidella tarkilla paidanrintansa puhtauden merkiksi. Me pudistamme päätämme keskiajan likaisuudelle, kaupungeissa, joita noki ja tomu pimitää; vihkivettä käytetään enemmän kuin koskaan ennen puhdistusaineena ja uskotaan siihen enemmän kuin ennen; suoranainen julkinen valhe on kasvanut jättiläismäiseksi, koska tässä suhteessa ei ole mitään erotusta taskuvarkaan valehtelemisen välillä poliisiaseamalla ja ministerin ministeripenkillä; sanomalehden toimittajan ja kauppiaan, joka ilmoittaa myyvänsä täydellisiä polkupyörärenkaita, papin, joka kirjoittaa nimensä 39 uskonpykälän alle ja vivisektorin, joka antaa kunniasanansa pantiksi siitä, että eläin, joka fysiologisessa laboratoriossa leikataan, ei kärsi mitään tuskia. Teeskentely on saavuttanut huippunsa; sillä me emme vainoa ihmisiä ainoastaan taikauskaisesti — hurskaasti ja suoraan parannusaineita myyvän taikuuden nimessä, johon me uskomme, vaan myöskin tekopyhästi evankelisen uskontunnustuksen nimeen, jolle meidän hallitsijamme salaisesti hymyilevät kuten italialaiset patriisit 5:llä vuosisadalla salaisesti hymyilivät Jupiterille ja Venukselle. Urheilu on kuten ennenkin hirvittävää kiihoitusta. Tappamisen halu yleistä. Ympäri maata rakennetaan museoita, joitten tulee kehoittaa pieniä lapsia ja vanhoja herroja laittamaan alkoholissa säilytetyjä raatoja, varastamaan linnunmunia ja säilyttämään niitä, aivan kuin punanahkaiset intiaanit säilyttävät päänahkoja. Ruoskan käyttämi-

nen on englantilaiselle yhtä luonnollista, kuin Salomonille Rechabamin pieksättäminen. Niin — tämä vertaus ei juutalaisten suhteen oikeastaan ole oikeudenmukainen katsoen siihen tosiasiaan, että Moseksen laki kielsi ihmisyyden nimessä antamasta enemmän kuin 40 raippaiskua, mutta Englannissa annettiin sotamiehille 18:lla 19:llä vuosisadalla 1000 raippaiskua, ja annettaisiinpa vieläkin, ellei valtiollinen valta olisi jakautunut sotilasluokan ja köyhälistön kesken. Huolimatta tästä muutoksesta, on piiskaaminen vieläkin sallittu yleisissä kouluissa, sotilasvankiloissa, kuolulaivoilla ja siinä pikkumaisuuden koulussa, jota nimitetään kodiksi. Piiskurinarria, joka vaatii enemmän piiskaa, kuten toiset enemmän vapautta, enemmän sotaa, alheisempia veroja, siedetään ja jopa tyydytetäänkin siitä syystä, että koska meillä ei ole mitään siveellisiä tarkotuseriä, me kuitenkin olemme kyllin järkeviä ymmärtämään, ettei mikään muu kuin raaka pakotus saa muut seuraamaan itsekestä htoamme. Pelkuruus on aivan yleistä. Isänmaallisuus, yleinen mielipide, vanhempien velvollisuus, kuri, uskonto, siveellisyys ovat ainoastaan pelotuksen kauniita nimityksiä; ja julmuus, vallanhimo ja herkkäuskoisuus kannattavat pelkuruutta. Me leikkaamme vasikalta kurkun poikki ja ripustamme sen jaloista naulaan, jotta veri juoksisi pois ja vasikkakotlettiliha tulisi valkoiseksi. Me naulaamme hanhia kiinni lautaan ja ahdamme sen täyteen ruokaa, sillä me rakastamme maksataudin makua; me revimme lintuja riekalaiksi, koristaaksemme niillä vaimojemme hatuja. Me silvomme kotieläimiämme ainoastaan seurataksemme

julmaa tapaa. Ja ummistamme toisen silmämme nähdessämme noita julmia kidutuksia, toivossa, että heidän kidutustensa avulla löydetäisiin joku merkittävä ihme-parannuslääke meidän taudeillemme.

Nyt on minun huomautettava, etteivät nämä ole mitään harvinaisia paheittamme kehitysmuotoja, joita kaikki hyvät ihmiset valittavat, ja joiden puolesta haluivat rukoilla. Tässä emme ole sanoneet sanaakaan Neerojemme julmuuksista, vaikka meillä kyllä on heitäkin tavallinen prosenttimäärä. Lukuunottamatta paria sotilaallista esimerkkiä, jotka mainitsimme pääasiallisesti osottaaksemme, että gentlemannin sivistysmäärä ja asema, kunniantunnon, esprit de corps'in, julkisuuden ja vastuunalaisuuden tukemina eivät tarjoa suurempia takeita käytökseen nähden, kuin roskaväen intohimotkaan. Lukuunottamatta noita esimerkkiä, ovat kaikki muut mainitsemamme esimerkit parhaimpien kansalaistemme jokapäiväisestä elämästä otettuja tapauksia, joita kiivaasti puolustetaan sanomalehdissämme ja saarnatuoleissamme. Itse ihmisyyden apostolitkin, jotka inhoavat niitä, kiihottuvat niiden kautta murhaamaan. Brutuksen ja Ravaillac'in tikari on yhä toiminnassa Caserion ja Lucchenin kädessä ja pistooli on tullut heidän avukseen Guitcaun ja Czolgosy'in käsissä. Meidän vastakeinomme ovat yhä vielä rajoitetut joko sietämiseen tai surmaamiseen. Ja murhaaja surmaataan yhä vielä nytkin lain nojalla sen periaatteen mukaan, että musta ynnä musta on yhtäkuin valkoinen. Ainoa uudistus on tavassa: dynamiitin keksiminen on vaihtanut Hamiltonin ladatun musketin

pommiin; mutta Ravachol'in sydän leimusi aivan samalla lailla kuin Hamiltoninkin. Ne jotka maailman menoa tuntevat, eivät siedä ajateltavan sitä, vaikka kuinka suuressa määrin ottaisikin huomioon kurjuuden kahleet köyhissä, ja pelkuruuden kahleet rikkaissa.

Ainoa, mitä meille on myönnettävä, on, että ihmisten on eletävä ja annettava toisten elää ja todellakin elää määrättyyn asteesseen saakka. Hevonenkin, töppähäntäisenä ja kuolaimet suussa huomaa sen tosiseikan lieventävän orjuuttaan, että jos isäntä laiminlöisi sen ruuan ja levon, pakottaisi se isännän ostamaan itselleen uuden hevosen joka toinen päivä, sillä hevosta ei voi käyttää työssä kuoliaaksi ja sitten hankkia itselleen ilmaiseksi toisen, kuten voi tehdä työmiehelle. Mutta tätä meidän itsekkyytemme luonnollista rajotusta rajottaa osaksi meidän lyhytnäköisyytemme ja osaksi hyvin ajatellut laskut; joten meillä on paitsi miestä joka omaksi vahingokseen pelkästä ahneudesta lyhentää hevosesensa elämän, myöskin raitiotie-yhtiöt, jotka ovat laskeneet, että vaikkakin hevonen elää 24 — jopa 40 vuotta, on edullisempaa tappaa se työllä neljässä vuodessa ja ostaa sitten taas uusi uhri. Ja ihmisorjuus, joka on säävuttanut korkeimman tunnetun huippunsa meidän aikanamme vapaan palkkatyön muodossa, on löytänyt samoja persoonallisia ja kaupparajotuksia niin vaikeuttamiseksi kuin lieventämiseksi nähdén. Nyt, kun palkkatyön vapaus on saanut aikaan orjatyövoimapulan, kuten esim. Etelä-Afrikassa, on johtava enlantilainen sanomalehti ja johtava englantilainen viikkolehti julkisesti ja anteeksipyytämättä vaatinut pa-

laamista pakkotyöhön, s. o. niihin keinoihin, joitten avulla, kuten me uskomme, Egyptiläiset rakensivat pyramiidejaan. Me tiedämme nyt, että ristiretki orjuutta vastaan onnistui siksi ettei orjuus ollut vaikuttavin eikä vähemmän inhimillinen tapa käyttää työtä hyväkseen ja maailma pyrkii nyt vaikuttavampaan tapaan, joka hävittäisi työntekijäin vapauden saattamatta työnantajaa vastuunalaiseksi työmiehestään.

Kuitenkin on aina olemassa joku lievennysperuste: ennen kaikkea kapinan pelko ja hyvyyden ja rakkauten vaikutukset. Sanoikaamme siis sen vuoksi, että maailmaa ei tässä suhteessa saa tehdä vastuunalaiseksi siitä, mitä sen rikkolliset ja julmurit tekevät ja toimivat. Inkvisitionin polttorivoita syyttelivät tavallisesti hurssaat ihmiset, ihmiset, jotka olivat niin lempeitä ja ystävällisiä kuin kukaan. Ja kun nykyään Amerikassa neekeri kastetaan paloöljyyn ja sytytetään palamaan, niin ei tuo samainen neekeri voi olla hyvä ihminen, hän on rikoksentekijä, jonka armeliaat, kunnianarvoiset, siiveillisesti kauhistuneet kansalaiset lynkkaavat. Ja vaikkakin he toimivat lain ulkopuolella, ovat he ainakin yhtä armeliaita kuin amerikkalaiset lainlaatijat ja tuomarit, jotka vielä aivan äskettäin tuomitsivat ihmisiä yksinäisiin koppeihin, mutta ei viideksi kuukaudeksi, kuten meillä on tapana, vaan viideksi vuotta ja pitemmäksikin aikaa. Meidän aineellisten hirviöittemme töitä ei tarvitse verrata Perttulin yön verilöylyyn ja muihin äkkiä puhkeaviin yhteiskunnallisiin sekasortoihin. Tuomitkaamme itseämme vain luvallisten ja arvossa pidettyjen kunnioitettujen piirien tapojen mukaan, ja

kun me tunnemme tosiasiat ja olemme kyllin voimakkaita katsomaan niitä suoraan silmiin, niin on meidän myönnettävä, että, niin kauan kuin ei meidän sijallemme astu korkeammin kehittynyt eläin — lyhyesti sanoen yli-ihminen — pysyy maailma vaarallisten petojen luolana, jossa meidän satun-

naisesti ilmenevät yli-ihmisemme — Shakespeare, Goethe, Schelle y. m. samallaiset elävät yhtä vaaranalaisina, kuin leijonan ke-syttäjä, pitämällä asemaansa koomillisuutta ja ylemmyytensä arvoa korvauksena toisten pelvosta ja toisten yksinäisyydestä.



Uskonnot

Kirj. Kauko Kalervoinen

Uskonto on vastakohta tieteelle. Tiede, nimittäin nykyajan tiede, perustuu kokeelliselle ja havainnolliselle tutkimukselle. Se pitää täysin totena ja pätevänä ne asiat, mitkä se monenlaisten kokeilujen ja tutkimusten kautta on saanut niin selviksi ja varmoiksi, että niitä ei enää mitenkään voida kumota, — jotka siis millä hetkellä tahansa voidaan havainnollisesti ja kouraantuntuvas-ti toteen näyttää. Uskonto taas perustuu pääasiassa sellaisiin asioihin, joita ei tiede ole koskaan todistanut. Uskonto perustuu ihmimillisiin luuloihin sekä vanhoihin muinaiskansojen taruihin ja kertomuksiin, jotka ovat saavuttaneet myöhempien aikojen ihmisten mielissä jommoisinkin pyhyden luonteen. Nuo vanhat tarinat ja kertomukset, jotka perustuvat entisaikain ihmisten herkkään taikaluloisuuteen, ovat syntyneet ihmiskunnan alkuaikoina, sen lapsuuden aikoina, jolloin ihmiset ovat vielä olleet niin yksinkertaisella, alhaisella ja oppimattomalla kannalla, että ovat luonnonvoimia semmoisinaan pelänneet, luullen

näkymättömien persoonallisten jumala-olentojen hallitsevan niitä ja myöskin ihmisiä. Näin on syntynyt käsitys jumalasta — joko yhdestä tai useammasta. Luulo siitä, että ihmishenki vielä jälkeeseen kuoleman saattaa elää, on synnyttänyt kokonaisen oppisartjan haudantakaisesta elämästä, jossa ihmisten pahat teot rangaistaan, hyvät palkitaan. Tällöiset uskonnon alkuperusteet ovat, kuten sanottu, syntyneet aikana, jolloin inhimillinen ajatuskyky on ollut vielä sangen lapsellisella kannalla. Sieltä alkaen ja ihmisuuden kehittyessä ovat nämä käsitteet kulkeutuneet ihmisten kesken perintönä sukupolvesta toiseen, ja samalla kun ihmiskunta on ryhmittynyt eri heimoina, suvuiksi ja kansoiksi, ovat nämä uskonnolliset käsitteetkin saaneet sangen monia eri muotoja. Sen tähden on maailmassa nykyään olemassa noin 1,000 eri uskonto-muotoa. Toiset näistä ovat aivan mitättömän vähän levinneitä, toiset taas, varsinkin Kristinusko, Muhamedin, Buddhan ja Brahman uskonnot, korkeammalla kannalla